

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Fen Bilimleri Enstitüsü
1994 - 1995 Güz Yarıyılı Öncesi Girişli Öğrenciler İçin Geçerli Lisansüstü Öğretim
Yönetmeliği

Amaç ve Kapsam:

Madde 1. 2547 sayılı kanununun 65. maddesi hükmü gereğince Üniversitelerarası Kurul tarafından hazırlanan bu yönetmelik, üniversitelerde yürütülen lisansüstü öğretimi düzenler.

Madde 2. Lisansüstü öğretim, lisans kademesi öğretimine dayalı Yüksek lisans ve doktora öğretimi ile sanat dallarında yapılan sanatta yeterlik çalışması ve bunların gerektirdiği eğitim, bilimsel araştırma ve uygulama faaliyetlerinden oluşur.(*1)

Madde 3. Lisansüstü programlara, yazılı giriş sınavları yapılarak öğrenci kabul edilir. Üniversiteler öğrenci kabul edecekleri Yüksek lisans, sanatta yeterlik ve doktora programlarının adlarını ve her programa kabul edilecek öğrenci kontenjanını ilan vererek duyururlar. Bu ilanda giriş sınavına kabul edilebilmek için son başvuru ve sınav tarihleri ile sınav konuları ayrıca belirtilir. Söz konusu ilan, her yarıyıl başında öğrenci almak üzere verilebilir.(*1)

Yüksek Lisans:

Madde 4. Yüksek lisans giriş sınavına kabul edilmek için öğrencinin lisans derecesine sahip bulunması gerekir. Öğrenciler ilanda belirtilen başvuru süresi içinde, ilgili enstitüye müracaat ederler. Aday öğrencilerin kayıt işlemleri, ilgili enstitü tarafından düzenlenir ve denetlenir.

Öğrencilerin sınava tabi tutulacağı konular, bunlara ait sınav tarihleri ve soruların tespiti ve sınav kağıtlarının değerlendirilmesi gibi işlemler, ilgili enstitü Yönetim Kurulu tarafından düzenlenir. Enstitü müdürü tarafından yürütülür ve denetlenir.

Yabancı dilde öğretim yapan üniversitelerde Yüksek lisans giriş sınavları o Yabancı dilde de yapılabilir ve Yabancı dil bilgisini ölçen ek düzenlemeler getirilebilir.

Enstitü Yönetim Kurulu, giriş sınavında alt giriş notu tespit eder.

Daha önce ilan edilmiş bulunan kontenjanlar, enstitü Yönetim Kurulunun tespit ettiği alt giriş notunun üzerinde not almış öğrencileri sıralamak suretiyle doldurulur. Bir bilim alanı giriş sınavında tespit edilen alt giriş notunun üstünde not alan öğrenci sayısı beş veya daha az ise, üniversite bu bilim alanında o ders yılı için Yüksek lisans öğretimi açmayabilir.(*2)

Madde 5. Yüksek lisans öğrenciliği hakkını kazanan adayın kayıt işlemleri üniversitenin lisans kademesi öğretim yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

Ancak gerekli hallerde enstitüler bu yönetmeliğe ve Yüksek öğretim Kurulu'nca çıkarılan eğitim,

öğretim ve sınav esaslarına uygun olmak şartıyla lisansüstü eğitim ve eğitim ile ilgili düzenlemeler yapabilirler.

Yüksek lisans giriş sınavını kazanan öğrencilerin listesi, ilgili enstitü Yönetim Kurulu kararı ile kesinleşir ve enstitü Müdürlüğü tarafından ilan edilir. öğrenci kayıt işlemleri, Yüksek lisans programlarının özellikleri dikkate alınarak, ilgili enstitü Müdürlüğü tarafından düzenlenir ve denetlenir.

Madde 6. İlgili enstitü Yönetim Kurulu, Yüksek lisans öğrenimini yapacak öğrenciye bir danışman tayin eder. danışman, Yüksek lisans programında görevli profesör, doçent ve yardımcı doçentler, bunların bulunmadığı veya sayıca yeterli olmadığı takdirde öğretim görevlisi veya öğretim yardımcısı kadrolarına atanmış olan doktoralı öğretim elemanları arasından seçilir. danışman, gencinin kabul edilmiş olduğu Yüksek lisans programı için enstitü Kurulu kararı ile belirlenmiş olan dersler arasından alacağı dersleri belirler ve enstitüye bildirir.

Bir Yüksek lisans öğrencisi, Yüksek lisans öğrenimi boyunca, en az 12 yarıyıl saat değerinde bir ders yükünü başarı ile tamamlamak zorundadır. Bir dersin yarıyıl saat değeri bir yarıyıl süren o derse ait haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama saatinin yarısının toplamına eşittir.

Öğrencinin alacağı derslerin en çok üçte biri, lisans öğrenimi sırasında almamış olması şartı ile, lisans derslerinden seçilebilir. ayrıca dersler, diğer Yüksek öğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden de seçilebilir.(*3)

Madde 7. Yüksek lisans öğretiminin dersleri birbirini izleyen 2 yarıyıl içinde tamamlanır. Ancak sınava girme hakkını elde edemeyen veya sınava girip de tam notun %65'ten aşağı not alan öğrenciye 2 yarıyıl ek süre tanınır. Bu süre sonunda da başarılı olamayan öğrencinin üniversite ile ilişkisi kesilir.(*4)

Lisans eğitimi yaptığı daldan farklı bir dalda Yüksek lisans öğrenimi yapan Öğrenciler için ders alma süresi ilgili enstitü Yönetim Kurulu'nca alınacak bir kararla 1 veya 2 yarıyıl daha uzatılabilir.(*5)

Madde 8. Derslerini başarıyla tamamlayan öğrenci, danışmanı yönetiminde en çok birbirini izleyen 2 yarıyıl içinde en az sınava ve inceleme niteliği taşıyan bir tezi hazırlamak zorundadır. Gerekli hallerde enstitü Yönetim Kurulu bu 2 yarıyıllık süreye 1 yarıyıl daha ekleyebilir.(*6)

Ancak 7. maddede öngörülen ek sureden yararlanmış olanlara bu madde uyarınca 1 yarıyıllık ek süre daha tanınmaz.(*7)

Madde 9. Enstitü Yönetim Kurulu tezi veya sanat eseri tamamlanan öğrencilere içinde danışmanın da bulunacağı 3 öğretim üyesinden oluşan bir jüri tayin eder. jüri öğrenciyi 45 dakika ile 1.5 saat arasında tez savunmasına tabi tutar. sınav sonunda tez başarılı bulunmuşsa bir tutanakla durum ilgili enstitüye en çok 3 gün içinde bildirilir. Başarısız bulunan tezlerin düzeltilmesi veya yeni bir tez hazırlanması için öğrenciye 1 aydan az olmamak üzere 1 yarıyıl kadar süre tanınır. Tekrar başarısızlık halinde öğrencinin üniversite ile ilişkisi kesilir.(*6)

Madde 10. Başarılı öğrenciye Yüksek lisans öğretiminden sonra bilim veya sanat alanının özelliğine göre verilecek unvanı belirleyen ve ilgili enstitü müdürü ile üniversite rektörünün imzasını taşıyan bir diploma verilir.

Doktora:(*8)

Madde 11. Doktora, lisansa dayalı en altı veya Yüksek lisansa veya Eczacılık veya Fen Fakültesi mezunlarınca Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlığa dayalı en az dört yıllık programı kapsayan ve orijinal araştırmanın sonuçlarını ortaya koymayı amaçlayan Yüksek öğretimdir.

Üniversiteler her yıl hangi bilim alanlarında doktora yaptıracaklarını her yarı yılın sonunda ilan ederler. Bu ilanda öğrencilerin hangi bilim dallarında sınava tabi tutulacağı ayrıca belirtilir.(*9)

Madde 12. Doktora giriş sınavına kabul edilebilmek için öğrencinin bir Yüksek lisans derecesine veya Eczacılık veya Fen Fakültesi mezunlarınca Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlık yetkisine sahip olması gerekir. Yüksek lisans öğrenimi sırasında üstün başarı göstermiş bulunan öğrencilerin sınavsız doktora öğrenciliğine aday gösterilmesi enstitü Yönetim Kurulu'nca kararlaştırılır. müracaat edenlerin sayısı kontenjanı aştığı takdirde adaylar arasında sıralama sınavı yapılır. Aday Öğrenciler hangi Yabancı dilden sınava gireceklerini müracaatlarında bildirirler.(*10)

Madde 13. Yabancı dil sınavı, Yabancı bir dilde yazılmış ve adayın bilim alanı ilgili olan 200 kelimelik (%10 eksik veya fazlasıyla) bir metnin Türkçe'ye 2 saat zarfında metnin anlamına sadık kalacak şekilde, tercüme edilmesi suretiyle yapılır. Doktora ve bilim alanı Yabancı dil olan adaylar Yabancı dil sınavına başka bir Yabancı dilde girerler. Yabancı dilden Türkçe'ye lügat kullanmak caizdir.(*11)

Madde 14. Yabancı dil sınavında başarılı olan adaylar bilim sınavına alınırlar. Bilim sınavı günü tespiti ve soruları ve sınav kağıtlarının değerlendirilmesi işleri ilgili enstitü Yönetim Kurulu tarafından yapılır. Bilim sınavında başarılı olmak için tam notun en az %75'ini almak gerekir.

Madde 15. Doktora öğrenciliği hakkını kazanan adayın kayıt işlemleri üniversitenin enstitülerince yürütülür.

Madde 16. İlgili enstitü Yönetim Kurulu doktora yapacak öğrenciye bir danışman tayin eder. danışman doktora programında görevli profesör, doçent ve yardımcı doçentler, bunların bulunmadığı takdirde doktora yapmış bulunan öğretim görevlilerinden seçilir. danışman, öğrencinin kabul edilmiş olduğu doktora programı için ilgili enstitü Kurulu kararı ile belirlenmiş olan dersler arasından alacağı dersleri belirler ve enstitüye bildirir.

Öğrencinin alacağı dersler lisansüstü düzeyde olup bir doktora öğrencisi, doktora öğrenimi boyunca en az 12 yarı yıl saat değerinde bir ders yükünü başarı ile tamamlamak zorundadır. Bu derslerin diğer Yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden de seçilebilmesine enstitü Yönetim Kurulu karar verir.(*15)

Madde 17. Bir doktora programı için ilgili enstitü Kurulu kararı ile belirlenmiş olan ders yükünün birbirini izleyen en çok 4 yarıyıl içinde basari ile tamamlanması gereklidir. öğrencinin bir dersten basarili sayılabilmesi için o dersten tam notun en az %75'ini almış olması gereklidir. Üniversiteler, bu asgari şartı gözönüne alarak doktora öğrencilerinin derslerdeki basari durumunu izlemek üzere, Lisans Kademesi öğretim yönetmeliği hükümlerini uygulayabilir. Lisans Kademesi öğretim yönetmeliği doktora öğretimi ile ilgili ayrı hükümler koyabilirler veya lisansüstü öğretimi için ayrı yönetmelik çıkarabilirler.(*14)

Madde 18. öğrenci dersleri basari ile tamamlayınca enstitü Yönetim Kurulu tarafından en az 3 kişilik bir yeterlik sınav jürisi seçilir. danışman bu jürinin tabii üyesidir; üyelerden birisi de o üniversitenin dışındaki üniversitelerin öğretim üyelerinden tayin edilir. Bu sınav, öğrencinin derslerinde basarili olmasından sonra azami 3 ay içinde yapılır.(*14)

Enstitü Yönetim Kurulu, birisi o üniversiteden, birisi o üniversitenin dışındaki üniversitelerin öğretim üyelerinden olmak üzere 2 yedek üye de seçer. jüri üyeleri, kendilerine tebligat yapıldığı tarihten itibaren mazeretlerini yazıyla enstitü Müdürlüğü'ne bildirirler. Mazeret olan üyenin yerine yedeği davet edilir.(*12)

Madde 19. Yeterlik sınavı en az 45 dakika, en çok 1.5 saat olmak üzere sözlü veya yazılı olarak yapılır. jüri doktora öğrencisine, öğrencinin bilim alanında konulara vukufunu araştırmaya eğilimini belirleyecek nitelikte genel sorular sorar. jürinin kararı çoğunlukla alınır ve bir tutanakla Enstitüye bildirilir. Basarisiz olma halinde üç ay içinde yeterlik sınavı tekrarlanır. Aynı durum tekerrür ederse öğrencinin üniversite ile ilişkisi kesilir.(*13)

Madde 20. Doktora öğrencisi, yeterlik sınavını basari ile tamamladıktan sonra, en geç 6 yarıyıl içerisinde danışman gözetiminde bir doktora tezi hazırlamak ve teslim etmek zorundadır.

Doktora Tezinin;

- a) Bilime yenilik getirme,
- b) Yeni bir bilimsel yöntem getirme,
- c) Bilinen bir yöntem yeni bir alana uygulama

niteliklerinden birisini yerine getirmesi gerekir.

Doktora öğrencisi yeterlik sınavını basari ile tamamlamadan doktora tezinin savunmasını yapamaz.

Doktora öğrencisine ders ve tez aşamalarında kullanılmak üzere ilgili enstitü Yönetim Kurulu kararı ile 3 yarıyıl ek süre tanınır. Doktora tezi hazırlama safhasında ders aşamasında kullanılmış olan süreler 3 yarıyıldan düşürüldükten sonra kalan süre kullandırılır.(*17)

Madde 21. Tez tamamlanınca Enstitü Yönetim Kurulu en az 3 öğretim üyesinden oluşan bir tez jürisi seçer. danışman bu jürinin tabii üyesidir. Ancak danışman öğretim görevlisi olduğu takdirde jüride, o üniversitenin öğretim üyelerinden bu bilim dalında, yoksa yakın dala mensup bir öğretim üyesi görevlendirilir. diğer 2 öğretim üyesinden bir veya ikisi o üniversitenin

dışındaki üniversitelerin öğretim üyelerinden seçilir.(*18)

Öğrenci, jüri önünde tezini savunur. Savunmadan sonra en az 15 en çok 30 dakika jüri üyeleri ile öğrenci arasında soru sorma ve cevap verme zamanı ayırabilirler. Bunun tamamlanmasından sonra jüri çoğunlukla tezi **kabul** veya **red** kararı verir ve bunu birer tutanak ile Enstitüye en çok üç gün içinde bildirir. Tezi ret edilen aday bir yıl içinde yeni bir tez ile veya eski tezini ıslah ederek müracaat edebilir. Mümkünse aynı jüri yukarıda belirtilen işlemleri yeni veya ıslah edilmiş eski tez hakkında yapar. Yeniden ret kararı verilmesi halinde öğrencinin üniversite ile ilişkisi kesilir.(*16)

Madde 22. Tezi kabul edilen öğrenciye doktora öğreniminden sonra bilim alanının özelliğine göre verilecek unvanı belirleyen ve ilgili enstitü müdürü ile üniversite rektörünün imzasını taşıyan bir diploma verilir.

Sanatta Yeterlik:

Madde 23. Sanatta yeterlik lisans dayalı en az altı veya Yüksek lisansa dayalı en az dört yarıyılık programı kapsayan ve orijinal bir sanat eserinin ortaya konulmasını, müzik ve sahne sanatlarında ise ustun bir uygulama ve yaratıcılığı amaçlayan bir Yüksek öğretimdir.

Üniversiteler, Üniversitelerarası Kuruldan önerisi üzerine Yüksek öğretim Kurulu tarafından belirlenmiş sanat dallarında hangilerinde yeterlik çalışması yaptıracaklarını her yarıyıl sonunda ilan ederler. Bu ilanda öğrencilerin hangi sanat dallarında sınava tabi tutulacağı ayrıca belirtilir.(*19)

Madde 24. Yeterlik giriş sınavına girebilmek için öğrencinin lisans veya Yüksek lisans derecesine sahip olması gerekir. Yüksek lisans öğrenimi sırasında ustun basari göstermiş bulunanlar öğrencilerin sınavsız sanatta yeterlik öğrenciliğine aday gösterilmesi enstitü Yönetim Kurulu'nca kararlaştırılır. müracaat edenlerin sayısı, kontenjanı astığı takdirde adaylar arasında sıralama sınavı yapılır. Aday Öğrenciler hangi Yabancı dilden sınava gireceklerini müracaatlarında bildirirler.(*19)

Madde 25. Yabancı dil sınavı, adayın sanat alanı ile ilgili Yabancı dilde 200 kelimelik (%10 eksik veya fazlasıyla) bir metnin Türkçe'ye 2 saat zarfında metnin anlamına sadık kalacak şekilde tercüme ettirilmesi suretiyle yapılır. Yabancı dilden Türkçe'ye lügat kullanmak caizdir.

Madde 26. Yabancı dil sınavında basarili olan adaylar sanat sınavına alınırlar. Sanat sınav günü, soruların, cevapların ve uygulamaların değerlendirilmesi, ilgili enstitü tarafından yapılır. Sanat sınavında basarili olmak için tam notun en az %75'ini almak gerekir.

Madde 27. Sanat yeterliği öğrenciliği hakkını kazanan adayın kayıt işlemleri üniversitenin lisans kademesi öğretim yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

Madde 28. İlgili enstitü Yönetim Kurulu, sanat yeterliği yapacak bir adaya bir öğretim üyesini danışman olarak tayin eder. danışman öğrencinin alacağı dersleri ve yapacağı uygulamaları tespit eder. Bunları ilgili Enstitüye bildirir. öğrenci Bunları en az on iki yarıyıl saat içinde ve her

birinden en az tam notun %75'ini almak sureti ile başarmak zorundadır.

Sanat yeterliği öğrencisine ders ve sanatta yeterlik eseri hazırlama aşamalarında kullanılmak üzere ilgili enstitü Yönetim Kurulu kararı ile 3 yarıyıl ek süre tanınır. Sanatta yeterlik eseri hazırlama safhasında ders aşamasında kullanılmış olan süreler 3 yarıyıldan, düşüldükten sonra kalan süre kullandırılır.(*20)

Madde 29. Ders ve uygulamaları başarı ile tamamlayan öğrenci danışman yönetiminde bir sanatta yeterlik eseri hazırlar. Yeterlik eserinin hazırlanması en geç 6 yarıyıl sürer.

Sanat yeterliği eseri tamamlanınca enstitü, danışmanının dahil olduğu ve bir öğretim üyesinin o üniversitenin dışındaki üniversitelerden tayin edildiği üç kişilik bir jüri seçer. jüri, öğrenciyi yeterlik eseri ve bu eserin çevresi konularından en az 45 en çok 1.5 saat sınava tabi tutar. jüri, kararını çoğunlukla alır ve sonucu en çok üç gün içinde ilgili Enstitüye iletir. Sınavda başarısız olan Öğrenciler yeni bir eserle en çok 2 yarıyıl içinde yeniden sınava girebilirler. Durumun tekerrürü halinde öğrencinin üniversite ile ilişkisi kesilir.(*20)

Madde 30. Sanat yeterliği sınavında başarılı olan öğrenciye sanat dalının özelliğine göre verilecek unvanı belirleyen ve ilgili enstitü müdürü ile üniversite rektörünün imzasını taşıyan bir diploma verilir.

Madde 31. üniversitelerde yapılan doktora ve yeterlikler, aynı bilim ve sanat alanında eğitim yapan üniversitelere dağıtılır.